

Rød glente *Milvus milvus*

Red kite

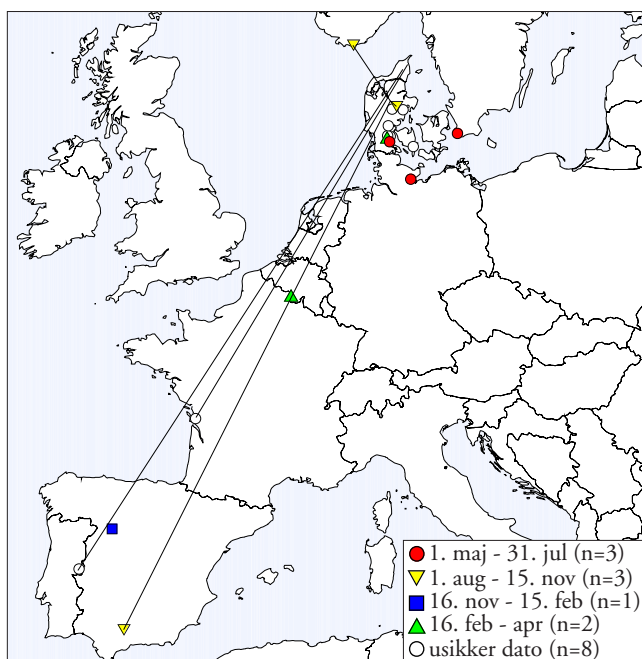


Rød glente er i Danmark en sjælden ynglefugl med Romkring 20-25 ynglepar, hovedsagelig i det østlige Jylland (Grell 2003). Arten genindvandrede til Danmark i 1970'erne efter at have været fraværende i omkring 50 år som følge af bekæmpelse. På verdensplan er rød glente stort set kun udbredt i Europa, primært i den vestlige og centrale del med de største bestande i Tyskland, Spanien, Frankrig, Polen, Schweiz og Sverige (BirdLife International 2004). Artens nordligste bestand findes i Skåne med mindst

1.200 ynglepar (Kjellén 2004). I den nordlige og centrale del af udbredelsesområdet er fuglene hovedsagelig trækfugle med vinterkvarter i Middelhavsområdet, men vinterfodring har i Sverige bevirket, at en stigende andel af de voksne fugle overvintrer tæt på yngleområderne (Fransson & Pettersson 2001).

Mærknings- og genmeldingsdata

I Danmark blev den første røde glente mærket i 1905 af H.C.C. Mortensen. Til dato er i alt 160 fugle forsynet med ring. Størstedelen af mærkningerne er foretaget efter genindvandringen, flest i sidste halvdel af 1980'erne og i 1990'erne (fig. 2). Af de mærkede fugle er 15 genmeldt (10%), alle mærket som redeunger.



Samtlige genfund af rød glente ringmærket i Danmark inkl. to nye genfund fra 2003 og 2004 (n=17). Linjer angiver direkte træk. *All recoveries of red kite ringed in Denmark incl. two new recoveries from 2003 and 2004 (n=17). Lines indicate direct migration*

Fakta Facts

Mærkninger <i>Birds ringed</i>	160
Genmeldinger <i>Recoveries</i>	
Antal genmeldinger <i>No. of recoveries</i>	15
-heraf uden for Danmark <i>Recovered abroad</i>	6(40%)
Antal fugle <i>No. of individuals</i>	15
-heraf mærket som unger <i>Ringed as chicks</i>	15(100%)
Genmeldingsandel <i>Proportion recovered</i>	10%
Mærket i udlandet og genmeldt i Danmark <i>Ringed abroad and recovered in Denmark</i>	9
Ekstremer <i>Extremes</i>	
Højeste alder <i>Oldest bird</i>	6 år 11 mdr.
Længste afstand <i>Longest dist.</i>	Spanien Spain 2.369 km

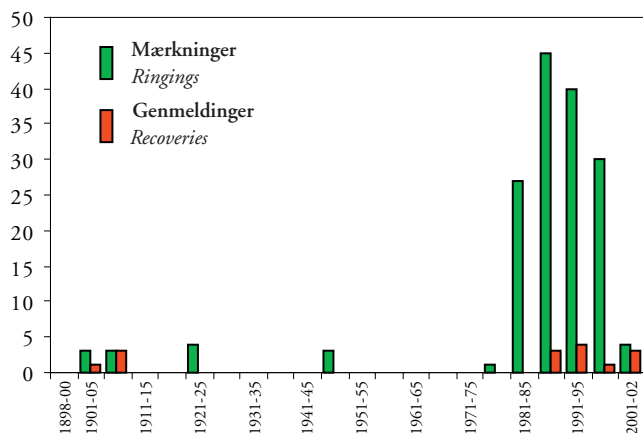


Fig. 2. Mærknings- og genmeldingsår for rød glente ringmærket i Danmark. Ringing and recovery year of red kite ringed in Denmark.

De genmeldte fugle er alle mærket i Jylland, primært i den sydlige del. Yderligere to fugle, genmeldt i 2003 og 2004, er inkluderet i bearbejdningen, men indgår ikke i faktaboksen. I Danmark er genfundet ni røde glenter, mærket i udlandet.

Træk og overvintring

Efter yngletiden strejfer både gamle og unge fugle en del omkring (Jørgensen 1989). Dette bragte i 1906 en dansk ringmærket ungfugl til Sydnorge, hvor den blev genfundet 2. august. Vi har ikke mange oplysninger om de danske glenters træk, som går mod sydvest. En dansk ungfugl er genfundet i Sydspanien 6. november 1905, en anden er fundet i Portugal 17. november 2003; sidstnævnte fugl havde ligget død noget tid, da den blev fundet. Fra vinterperioden er en ungfugl genfundet (som såret) i Spanien 21. januar 1986 (fig. 1). Vi må således formode, at de fleste danske ungfugle, i lighed med de svenske trækfugle, trækker mod sydvest for at overvintrere i Frankrig, Spanien og Portugal. I de senere år er flere og flere røde glenter observeret i Danmark om vinteren (Grell 2003), men vinterobservationer er stadig sjældne og forekommer slet ikke i samme omfang som i Sverige, hvor 37% af bestanden overvintrer (Kjellén 1999).

Om foråret ankommer ynglefuglene normalt i marts (Jørgensen 1989), og i denne periode er to ringmærkede fugle genmeldt. Den ene blev fundet i Danmark 20. marts 1993 og den anden i det sydlige Belgien 27. april 1991.

Tre fugle er genfundet i yngletiden, alle i ynglemoden alder, flere år efter mærkningen. Fuglene er genfundet i Trelleborg i Sverige, i Slesvig-Holsten og ved Hoptrup i Sønderjylland (fig. 1). Desuden er to kønsmodne glenter genfundet i august og september, hhv. 37 og 3 km fra det sted, hvor de tre år forinden

blev mærket. Begge fugle blev fundet nær ved en glenterede fra samme år, hvor de sandsynligvis har ynglet (Grell 2003).

Der er i Danmark genfundet i alt ni røde glenter, mærket i udlandet. Alle de udenlandske fugle var fugle i andet eller tredje kalenderår. Blandt disse var fire svenske fugle, som blev genmeldt i hhv. august, december, april og maj. Fuglen, der blev fundet i april (1983), ynglede ved Christiansfeld (Jørgensen 1989). Fuglen var mærket som redeunge i Skåne i 1981. Tre tyske fugle er genfundet i maj, og to i oktober. Som et lille kuriosum bør nævnes, at der allerede i foråret 1772 blev genfundet en ringmærket rød glente i Danmark. Denne undvegne fangenskabsfugl var mærket syd for Kassel i Tyskland og blev skudt på et gods ved Viborg, 575 km nordligere (Lange 1942).

Genmeldings- og dødsårsager

Otte røde glenter, ringmærket i Danmark, er fundet døde uden angivelse af formodet dødsårsag. Tre er skudt, og én er død af gift. Forgiftning og bekæmpelse er sandsynligvis årsag til, at arten forsvandt som dansk ynglefugl i 1920'erne, og at problemet stadig eksisterer ses af, at 17 parathionforgiftede og seks skudte glenter er fundet siden 1980 (Grell 2003). De røde glenter er ligeledes udsat for en omfattende ulovlig bekæmpelse på træk til Spanien. Denne forfølgelse vurderes at have store konsekvenser for den europæiske bestand og dermed også for den danske (Grell 2003).

Den længstlevende danskmærkede røde glente blev 6 år og 3 mdr. Fuglen blev mærket som unge ved Christiansfeld 19. juni 1984 og fundet død i Slesvig-Holsten 29. maj 1991. Den ældste røde glente i Europa blev hele 25 år og 8 mdr. (Staav 1998).

English summary

The red kite is a rare breeder in Denmark with about 20–25 breeding pairs. In Denmark the first red kite was ringed in 1905, but most were ringed after the species recolonisation in the 1970s. The recovered birds were all ringed as chicks in Jutland. A first-year bird was recovered in southern Norway in August, but the main migration is SW. In autumn, Danish kites have been found in southern Spain (6 November) and Portugal (17 November). Only one red kite has been recovered in winter, in Spain. Two red kites were recovered in March, one in Belgium and one in Denmark. Three of the red kites ringed as chicks were recovered as mature birds in the breeding season, one in Sweden, one in Schleswig-Holstein and one in southern Jutland. Four Swedish and three German red kites have been recovered in Denmark. One of the Swedish birds bred in Denmark in 1983.